

SCHOONHEID EN VERWONDERING

ALS OASES IN DE WOESTIJN

De momenten van verwondering, van beleving van schoonheid, van rustige creativiteit en verbeelding: in de loop van de jaren werden ze voor mij als zeldzame oases in de woestijn.

De maatschappij waarin we leven –en daar horen ook steeds vaker de kerken bij– wordt door velen ervaren als opgedroogd, hard en zanderig. Ik merk een toenemende verharding, verdeeldheid en versplintering. De dragende verbanden van het politieke landschap zijn volgens Herman Tjeenk Willink, de vice-

voorzitter van de Raad van State, in snel tempo *verpulverd*. En in de wereldeconomie worden we verleid om de god-geld op de troon te hysen en ons er aan te onderwerpen. De aandacht voor het kleine hebben we ingeruild voor de chaos van de schaalvergroting op alle levensgebieden. Degenen die zich opwerpen als onze leiders komen vaak niet verder dan schelden en haat zaaien.

We zijn mensen die vaak het gevoel hebben te leven in een dorre woestijn, zonder verbanden en zonder

oude schuur in de Morvan (Fr.)

het klooster in Greccio

hechting. Terwijl we blijven hunkeren naar saamhorigheid, gemeenschap; naar schoonheid, troost, zin en samenhang.

GERAAKT WORDEN

Als een genade worden ons in die woestijn toch nog steeds weer oases van rust, schoonheid en verbeelding geschonken.

In mijn ervaring gebeurt dat onderweg in het landschap, vooral tijdens vakanties op plekken waar ik nog niet eerder was. Ik word dan soms geraakt door alledaagse dingen zoals een oude schuur, een gezicht op een dorp rondom een kerkje of een wijds vergezicht over velden en bossen. De schoonheid hiervan beleeft ik dan vooral als ik de rust heb om pen en papier te pakken om een

kleine pentekening te maken. Of, nog mooier, als ik het materiaal bij me heb, om een grote aquarel te maken. Dat is dan vanuit verwondering iets maken dat ik mooi vind, in creativiteit en verbeelding.

Dat kan ook thuis gebeuren als ik samen met mijn schildercollega werk aan een vrij landschap in olie- verf of acryl. Een schets of een foto, al is het uit de krant, kan dan al een mooi onderwerp voor een groot schilderij zijn.

De beleving van schoonheid wordt voor mij door het samen-doen aanzienlijk versterkt. Samen schilderen, ieder in de eigen stijl en kleurenpalet, elkaar aanwijzingen en kritiek geven, veranderingen aanbrengen of juist niet, er samen over praten, van anderen commentaar krijgen,

liefst met een glas en iets hartigs erbij, dat is voor mij het hoogtepunt van schoonheid beleven.

OPZOEKEN

Maar gelukkig is er nog meer.

Je kunt de oases ook opzoeken. Bijvoorbeeld de stilte van een oud kerkje, als dat tenminste open is en niet *à cause du vandalisme*, vanwege het vandalisme, op slot zit. Het is helemaal een ervaring van schoonheid als er in zo'n kerkje door enkele toegewijde amateurs, dat zijn echte *liefhebbers*, een concertje wordt gegeven.

Voor mij kan een mooie expositie ook een oase van verbeelding zijn. Niet zozeer in commerciële galeries, maar in een klein museum of in het atelier van de kunstenaar zelf, die uitleg geeft en zo uiting geeft aan haar of zijn liefde voor kunst en schoonheid.

Oases, waarin de verbeelding ons kan troosten, voeden en verbinden.

RELIGARE, DAT IS VERBINDEN

Wie zich op doortocht door de huidige maatschappelijke woestijn naar deze oases durft te begeven, zal kunnen ontdekken dat kunst en religie gezusters zijn. Religie dan breed verstaan: het geheel van zin

en samenhang in het gefragmenteerde leven, dat we gaandeweg opbouwen uit ervaringen en confrontaties. Religie komt van religare, dat is verbinden, samenhang aanbrengen. Dat kan ook in de bekende grote religies van jodendom, christendom en islam. Soms kunnen daar rituelen, symbolen, liturgie of een lied ontroeren en tot de verbeelding spreken. Maar regeltjes, verharding en uitsluiting staan dat helaas steeds meer in de weg.

Kunst en religie, de gezusters, ze kunnen ons het vermoeden schenken van waarden die achter de zichtbare werkelijkheid liggen. Er kunnen nieuwe dimensies door en achter de zichtbare werkelijkheid opdagen. Ze kunnen ons een venster openen dat uitzicht geeft op iets oneindigs, het vermoeden van het transcendente.

En het begint altijd met rust, met onbevangen kijken, het zien met het hart. Door het zien en ervaren van schoonheid zingt dan alles de lof van God. Zoals Franciscus van Assisi dat aan het einde van zijn leven uitzong in het Zonnelied, de Lofzang van de schepselen.

Jan W. Scheffers ofm.cap